

Scholieren presenteren natuurvisie bij LNV

FOTO: PIETER BOETZKES

Henk-Jan Raayen (Chr. College Nassau Veluwe) introduceert de jongerenvisie op de toekomst van natuur in Nederland

“W e zijn zo brutaal

geweest om er een min of meer bindend advies van te maken.” Henk-Jan Raayen – tweedejaars leerling van het Chr. College Nassau Veluwe – zegt het zonder blikken of blozen bij de start van de bijeenkomst in de recreatiezaal van het ministerie. Feitelijk waren zijn woorden bedoeld voor minister Cees Veerman. Maar die moest het tot zijn spijt laten afweten. De Tweede Kamer wilde hem spreken over mest en ammoniak. “En dan is het net zoals bij jullie als je naar school moet, dat gaat dan voor”, troostte Seppe Raaphorst, directeur Natuur, de groep en hun begeleiders. Hij en zijn collega Janneke Hoekstra van Wetenschap en Kennisoverdracht ‘vervingen’ de minister bij deze bijeenkomst. Ze luisterden naar de visie van de scholieren over de natuur in Nederland en discussieerden met hen over hun ideeën.

Vanuit eigen leefwereld

De 19 leerlingen – afkomstig van 8 aoc's en 3 brede scholengemeenschappen – hebben samen met nog 200 andere leerlingen van hun scholen deelgenomen aan het project '12 voor 12 voor de natuur' van Codename Future. In het project dat het afgelopen schooljaar plaatsvond en werd gesubsidieerd door het Ministe-

Iedere Nederlander heeft recht op grote natuur op fietsafstand. Boeren moeten hun werk kunnen blijven doen, maar aan de andere kant moet er ruimte overblijven voor recreatie. Het zijn een paar passages uit de visie van jongeren op natuur en milieu in Nederland die ze in het project '12 voor 12 voor de natuur' gezamenlijk ontwikkelden. Minister Veerman, die de visie graag persoonlijk in ontvangst wilde nemen, was helaas verhinderd. Twee LNV-directeuren, namen de honneurs waar en bleken zeer verguld met de ideeën van de leerlingen. Over een jaar mogen de scholieren terugkomen om te horen wat LNV aan natuur heeft gedaan.

FOTO: PIETER BOETZKES

Samenvatting jongerenvisie 12 voor 12 voor Natuur

- Een goede mix van natuur en landbouw.
- Voldoende plaats voor recreatie.
- Strenge controle op bestemmingsplannen.
- Iedere Nederlander heeft recht op grote natuur op fietsafstand.
- Grote natuurgebieden moeten met elkaar in verbinding komen, desnoods moet daarvoor maar nieuwe natuur gemaakt worden.
- In steden moet meer ruimte gemaakt worden voor natuur.
- Grote natte natuurgebieden moeten worden gekoppeld en deels geschikt gemaakt worden voor recreatie.

▲ **Scholieren Loan Do (GSG Schagen) en Maartje Schrooyen (AOC Limburg) overhandigen LNV-directeur Seppe Raaphorst de beleidsnotitie met de jongerenvisie op natuur in Nederland**

rie van LNV, werkten de leerlingen in een elektronische leeromgeving aan het dossier 'Natuurkijker'. Daarin gingen ze aan de slag met een van de vier voorgeschotelde onderzoeksvragen die aansluiten op de thema's van de LNV-nota 'Natuur voor mensen'. 'Wat is natte natuur en hoe blijft het schoon?', 'Is er ruimte voor natuur in de stad?', 'Wat is mijn mening over natuur op het platteland?' en 'Kan de otter in het wild in Nederland leven?'. Alle leerlingen deden onderzoek en bedachten een actieplan om de situatie in de gekozen vraagstelling te verbeteren. Ze presenteerden hun actieplannen in powerpoint. Scholieren laten nadenken en praten over dit soort moeilijke onderwerpen is niet gemakkelijk. "Idols en Jim zijn voor deze leeftijdsgroep veel interessanter", aldus Codename Future-medewerkster Geeske Steeneken. "Belangrijk is in ieder geval dat het over iets concreets gaat, aansluit bij hun leefwereld en dat ze eigenaar zijn van het proces. Dus over bijvoorbeeld het plein om de hoek of de sloot aan de andere kant van de weg." Net zoals bij de maatschappelijke thema's Veiligheid en Normen en waarden die Codename Future in het onderwijs aan de orde stelt, laat ze scholieren via een didactisch stappenplan tot een visie komen. Voor die visie verzamelen ze informatie op internet, via cd roms, de bibliotheek, excursies, werkbezoeken en interviews. En juist om jongeren vanuit

hun eigen leefwereld te benaderen gebeurt dat via de computer en betreft Codename Future ook scholieren bij de ontwikkeling van het lesmateriaal. In het geval van het project '12 voor 12 voor de natuur' werden 19 leerlingen geselecteerd, van iedere school 1 of 2. Zij vormden de 'kopgroep' die in werkbijeenkomsten meedachten over de samenstelling van het dossier 'Natuurkijker'. Bovendien formuleerden ze in speciaal daarvoor georganiseerde jongerenpanels en centrale bijeenkomsten een gezamenlijke visie op de natuur. En die visie mochten ze vandaag presenteren.

18 Kilometer

"We hebben onze visie geschreven in jongerentaal, maar om het werk voor de ambtenaren wat gemakkelijker te houden hebben we ook geprobeerd om het in parlementaal op te schrijven", stelt Henk-Jan Raayen van het Chr. College Nassau Veluwe de twee directeuren gerust bij de introductie van de visie. Vier 'kopgroepleerlingen' zullen vervolgens de vier thema's uit de visie gaan presenteren. Maartje Schrooyen van AOC Limburg Roermond kijkt bijzonder ernstig als ze bij haar verhaal over 'natuur groots' zegt dat in 2020 iedere Nederlander het recht moet hebben om binnen een straal van 18 kilometer grote natuur te kunnen zien en dat dan ook alle natuurgebieden door

heel Nederland aan elkaar gekoppeld dienen te zijn zodat dieren van het ene leefgebied naar het andere kunnen trekken. LNV-directeur Raaphorst vindt het exacte getal 18 intrigerend totdat hij hardop bedenkt dat je die afstand met een uur flink doorfietsen wellicht kunt afleggen. Remco Cox van hetzelfde aoc pleit bij het thema 'Natuur nat' voor maatregelen zodat Nederland in 2020 grote, natte natuurgebieden heeft waarin de otter en de bever kunnen leven. De minister moet daarom volgens hem minder recreatie in de natte natuur toestaan en het autobezit terugdringen waardoor er minder snelwegen nodig zijn en er meer aaneengesloten natuurgebieden kunnen komen. "Ja," reageert DWK-directeur Hoekstra later tijdens de discussie, "jullie willen allemaal strenge regels. Alsof de overheid zoveel te vertellen heeft. En dat terwijl we nu allemaal minder regels willen." Jaap Mulder van het Groenhorst College stapt als volgende vastberaden naar de kathedraal en vertelt bij het thema 'Natuur landelijk' dat er in 2020 minder boeren zullen zijn. Boeren die overblijven moeten grotere stukken land kunnen bewerken om genoeg te kunnen verdienen. Ook vindt hij dat er vanaf nu geen natuur meer mag verdwijnen. Zijn advies om tot een eerste stap te komen: maak goede plannen, leg die aan provincies en gemeenten op en controleer ze streng.

Andere beleving

Leerlingentaal of parlementstaal, maak niet uit. Als het maar klare taal is. Een overheid die burgers meer bij de politiek wil betrekken moet goed zicht hebben op de maatschappelijke opvattingen en de betekenis die in de samenleving aan begrippen en termen wordt gegeven.

Uit het project '12 voor 12 voor de Natuur' blijkt dat de beleving van jongeren ten aanzien van essentiële zaken rond natuur sterk verschilt van die van beleidsmakers.

Zo benoemen nogal wat jongeren landbouw als natuur. En stukken groen in de stad vinden ze geen natuur. Natuur beschermen wordt vaak gelijkgesteld met natuur in bezit nemen. En kantoren in het landschap, dat ziet er niet uit.

Kortom, er valt voor het Ministerie van LNV nog heel wat missie te bedrijven.

*“jullie willen allemaal strenge regels.
Alsof de overheid zoveel
te vertellen heeft.
En dat terwijl we nu allemaal
minder regels willen.”*

Foeke Meetsma van AOC Friesland tenslotte betoogt bij 'Natuur stedelijk' dat de natuur in de steden van de overheid en gratis moet zijn. “Dan kan niemand beslissen dat die een andere bestemming kan krijgen behalve recreatie.” Een paar suggesties van zijn kant: “U kunt land kopen of nieuw land inpolderen rond de steden om natuur te maken. Ook kunt u Provinciale Staten de bevoegdheid geven om te beslissen over stukken natuur in de stad.”

Terugkomen

LNV-directeur Raaphorst spreekt aan het slot van de bijeenkomst zijn waardering uit voor inspanningen van de scholieren in het project. Hij stelt daarbij vast dat het Ministerie van LNV over veel aspecten van hun gepresenteerde visie hetzelfde denkt en dat er ook aan gewerkt wordt om die te realiseren. “Dat er meer natuur moet komen bijvoorbeeld. En dat natuurgebieden aan elkaar moeten grenzen dat er een netwerk ontstaat.” Dat het nieuwe kabinet in deze tijden van grote bezuinigingen daar 700 mil-

joen euro extra voor heeft uitgetrokken betekent volgens hem dat het natuurbeleid van LNV ook echt serieus genomen wordt. “Echter het advies als bindend beschouwen – zoals leerling Henk-Jan van Raayen wil – kan natuurlijk niet benadrukt de LNV-directeur. “De Eerste en Tweede Kamer zouden dat niet pikken.” Raaphorst is blij met de aandacht die het onderwijs via dit project heeft voor natuur. Dat er computers bij gebruikt worden is oké, zo vindt hij. “Onderwijs moet tenslotte aansluiten bij jullie leefwereld.” Maar veel belangrijker is naar zijn mening dat leerlingen daardoor nadenken over de rol die natuur in hun leven speelt. “En dat jullie een mening vormen, een visie ontwikkelen op natuur en natuurbeheer.” Maar mooie woorden zijn niet genoeg, zo vervolgt hij. Er moet ook iets gebeuren. “Daarom nodig ik jullie uit om over een jaar terug te komen om van ons te horen wat er in de tussentijd allemaal is gedaan.” De uitnodiging wordt onmiddellijk geaccepteerd. ☺

Pieter Boetzkes